

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
p/a Rijkswaterstaat Leefomgeving
Afdeling Circulaire Economie & Afval (LOAC)
Griffioenlaan 2
3526 LA UTRECHT

Afgegeven ter plaatse: 12 december 2025

Tevens verzonden per e-mail: producentenverantwoordelijkheid@rws.nl

Woerden, 12 december 2025

Uw kenmerk: zienswijzen

Betreft: gezamenlijke zienswijzen op het Ontwerpbesluit n.a.v. een verzoek tot het algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst inzake de afvalbeheerbijdrage voor AEEA, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Geachte heer Brouwer,

Techniek Nederland, Thuiswinkel.org, Raad Nederlandse Detailhandel en Koninklijke INretail hebben kennisgenomen van het voornemen d.d. 5 november 2025 van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat om op grond van artikel 15.36, eerste lid, van de Wet milieubeheer en gelet op doelmatig afvalbeheer de overeenkomst inzake de afvalbeheerbijdrage voor AEEA algemeen verbindend te verklaren van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2030.

In dit document vindt u onze breed gedragen zienswijzen met zes verbeterpunten (onder A.) en een aantal vragen (onder B.), opgesteld vanuit de ondernemerspraktijk, bedoeld om circulariteit in de voorgestelde AVV te borgen.

Techniek Nederland, Thuiswinkel.org, Raad Nederlandse Detailhandel en Koninklijke INretail zijn vóór een efficiënte collectieve uitvoer van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV), op voorwaarde dat deze UPV circulariteit en de ontwikkeling van circulaire diensten niet verhindert of dat deze UPV hergebruik en/of levensduurverlenging van apparatuur tegenhoudt. Het is van belang dat in de keten van 'producent naar groothandel naar detailhandel naar consument naar inzameling of hergebruik door producent of door consument', de schakels ná de consument centraal komen te staan. De schakels samen maken de circulaire markt.

De voorgestelde AVV richt zich vooral op inzameling voor recycling van Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur (AEEA), de lagere trede van de R-ladder. Vanuit duurzaamheidsperspectief, én vanwege de noodzaak om Nederland minder afhankelijk te maken van (kritieke) grondstoffen, is het essentieel dat regelgeving de waarde van producten zo hoog mogelijk op de R-ladder behoudt. Zeker gelet op het feit dat AEEA een van de snelst groeiende afvalstromen in Nederland is¹.

¹ bron: Inspectie Leefomgeving en Transport, 'Onderzoek naar inzamelen van e-waste', 7 maart 2023

In het geactualiseerde Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE, oktober 2025) is nadrukkelijk als streefdoel opgenomen dat het circulair potentieel van afgedankt AEEA maximaal wordt benut.

Dit betekent dat apparatuur, die hergebruikt kan worden, ook daadwerkelijk moet worden hergebruikt.

A. Onze verbeterpunten

1. Maak hergebruik expliciet de kern van beleid en regelgeving, ook binnen de AVV

Producentenverantwoordelijkheid begint bij het ontwerpen van circulaire, repareerbare producten. Vervolgens moet de reparatie en het hergebruik natuurlijk niet gehinderd worden door een AVV.

De voorgestelde AVV mist:

- een duidelijke definitie van ‘preparation for re-use’ (zoals opgenomen in de Kaderrichtlijn Afval en in de ESPR);
- een duidelijke doelstelling op het gebied van hergebruik. Alleen een doelstelling op het gebied van inzameling zal zorgen voor een perverse prikkel die een circulaire economie juist in de weg staat.
- de expliciete garantie (of hardheidsclausule) dat regelgeving geen belemmering mag opwerpen voor hergebruik, onderdelenwinning of refurbishment;
- het opnemen van ‘preparation for re-use’ in de contractering met uitvoerende partijen.

Wij benadrukken dat de voorgestelde AVV moet voorkomen dat regelingen, verplichtingen of inzamelstructuren onbedoeld hergebruik, reparatie of refurbishment blokkeren en/of ontmoedigen. De AVV zou rechtstreeks moeten aansluiten bij doelstellingen van het NPCE, de Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR), de onlangs voorgestelde Circular Economy Act en het breed gedragen (te implementeren) recht op reparatie.

Zolang de doelstellingen uit de AVV uitsluitend over inzameling gaan, blijft de incentive voor producenten om eindeloos – lineair - nieuwe producten op de markt te zetten zonder echt naar een circulair businessmodel over te gaan en zich te houden aan de ecodesign-verordening.

Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) zou - wat ons betreft – juist daarover moeten gaan, waarbij in samenwerking met de hele keten zo lang mogelijk waarde behouden wordt. Daarvoor lenen UPV-afspraken zich beter dan wetteksten en wettelijke normen. De keten én de samenleving zou mogen terugverwachten dat producenten daadwerkelijk verantwoordelijk zijn voor het zo lang mogelijk en zo goed mogelijk opnieuw inzetten van hun eigen gebruikte grondstoffen.

2. Creëer ruimte voor hergebruik vóór de afvalfase

De huidige AVV biedt onvoldoende ruimte voor triage, hergebruik en refurbishment vóór een product de afvalstatus krijgt.

De voorgestelde AVV bevat voor deze noodzakelijke triage-fase geen voorziening. Hierdoor ontstaat een inconsistentie tussen beleidsdoelen (meer hergebruik) en regelgeving (verplichte afgifte zonder triage).

De in 2024 aangenomen motie-Stoffer² roept de regering op om mkb-bedrijven — zoals installateurs, reparateurs, refurbishers en retailers — zónder zware milieucertificering waarde te laten behouden vóórdát een product definitief wordt afgedankt.

De mogelijkheid voor reparatie en hergebruik, ongeacht afvalstatus en zonder zware CENELEC-certificatie voor mkb-ondernemers, moet dan ook duidelijk terugkomen in de volgende handreiking “Hergebruik en voorbereiden voor hergebruik van (afgedankte) elektrische en elektronische apparatuur”, met praktijkvoorbeelden uit verschillende sectoren, zoals de installatie- en retail-sector.

3. Laat onderdelen geen afval zijn

Hergebruik van onderdelen is een essentieel onderdeel van de circulaire elektronica-keten. Onderdelen die economisch en technisch herbruikbaar zijn, mogen niet automatisch als afval worden beschouwd, zoals: motoren, displays, printplaten, pomp- en ventilatiecomponenten.

Nederlandse bedrijven, die voornamelijk werkzaam zijn in onderhoud, beheer en inspectie van technische installaties, halen een groot deel van hun omzet uit service- en onderhoudsactiviteiten. Daarbij wordt ook voorkomen dat met een hoop onderdelen wordt rondgereden. Als recycling, demonteren en reparatie samen mogen komen, scheelt dat CO²-uitstoot.

De nu voorliggende AVV kan deze werkzaamheden ernstig belemmeren wanneer niet expliciet duidelijk is gemaakt dat hergebruik door en met onderdelen mogelijk blijft.

Onderdelen, geoogst uit (A)EEA, met de intentie tot hergebruik, worden niet aangemerkt als ‘afval’, omdat zij een positieve waarde hebben voor de eigenaar c.q. bezitter van het apparaat, de installatie of de onderdelen. Deze ‘onderdelen-regeling’ kan eenvoudig opgenomen worden als extra zin in definities of werkingssfeer in lijn met o.a. de Kaderrichtlijn Afval.

De AVV moet borgen dat onderdelenstromen voor reparatie, revisie of refurbishment niet worden geblokkeerd, maar juist aangemoedigd en dat hergebruik van componenten expliciet is toegestaan binnen de wettelijke kaders.

Producentenstichting OPEN (verder: OPEN) zou de samenwerking met de markt moeten opzoeken om innovatieve methoden van verwerking en inzameling te onderzoeken. Dit moet uitdrukkelijk benoemd worden in de AVV, waarbij duidelijk wordt dat veilige, technisch herbruikbare onderdelen niet onder een toekomstige afgifteplicht AEEA vallen.

4. Zorg voor triage van producten vóór transport

In het huidige inzamelsysteem onder de lopende AVV gaat veel waarde verloren doordat apparaten of producten met hergebruikskans in een vroeg stadium al in bulk en soms onjuist en/of onder ongepaste omstandigheden worden ingezameld, beschadigd raken of vroegtijdig in de recyclingstroom verdwijnen.

Triage moet ook eerder in het inzamelproces mogelijk zijn, in aansluiting op het principe van hoogwaardige afvalscheiding, zoals opgenomen in de Kaderrichtlijn Afval.

Afzonderlijke stromen of transport voor producten met hergebruikpotentieel zijn noodzakelijk om meer van deze waarde te behouden, wat de praktijk ook leert.

² [Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat \(XII\) voor het jaar 2025 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

5. Zorg voor een kostendekkend inzamelsysteem

De financiële prikkels in het huidige inzamelsysteem druisen rechtstreeks in tegen circulaire principes. Retailers en installateurs (en soms ook reparateurs) leveren inspanningen om retourestromen van (A)EEA te organiseren, maar ontvangen geen kostendekkende vergoeding daarvoor, terwijl hen wel de wettelijke verplichtingen zijn opgelegd om die inzameling te regelen. Die financiële tekorten ontmoedigen het aanbrengen van een onderscheid.

Vereisten voor een duurzaam en effectief systeem:

- garandeer een fair, kostendekkend vergoedingsbeleid voor alle ketenpartijen, die daadwerkelijk inzamelen en inleveren;
- zorg voor een doelmatige inzamelstructuur, waarin meer ingezameld wordt tegen lagere kosten met behoud van een gelijk speelveld voor retailers.
Voor retailers, die echt moeite doen voor in kwalitatieve inzameling en die consumenten actief proberen te verleiden tot meer afgifte zou een financiële stimulering moeten gelden. Kijk hiervoor naar een lagere basisvergoeding voor retail in combinatie met financiële incentives, die extra inspanningen belonen;
- includeer financiële stimulansen, die aansluiten op circulaire doelstellingen (zoals een kostendekkende stimuleringsregeling voor cv-ketels of retailvergoedingen), op basis van faire vergoeding voor materiaalwaarde;
- zorg ervoor dat alle producenten en importeurs zouden moeten afdragen aan OPEN. 'Free riders' zorgen direct voor hogere kosten bij producenten/importeurs, die wel afdragen. Verplicht OPEN hierop actiever beleid te moeten voeren, te moeten rapporteren en afgerekend te moeten worden.
- zorg voor de transparante toelichting van (stijgende) kosten voor producenten (UPV-bijdragen) vooraf om te voorkomen dat op basis van een niet-zichtbare berekening vanuit winst- en verliesrekeningen (over 70 productgroepen) alle partijen in de keten geconfronteerd worden met onverwachte stijgingen achteraf. Transparantie in de kosten biedt bovendien beter inzicht en creëert ruimte voor innovaties in duurzamere en beter recyclebare productontwerpen.

6. Geef de hele keten structurele stem in governance en besluitvorming

Voor een écht circulaire elektronica-keten zijn alle partijen nodig: producenten, installateurs, retailers, reparateurs, refurbishers, kringloopbedrijven en grondstofverwerkers.

In het proces van totstandkoming van deze AVV is de open mogelijkheid voor consultatie of input voor andere partijen in de keten, anders dan producenten, niet gebruikt. Waarschijnlijk onder het motto 'wie betaalt, bepaalt'.

Onder de aflopende AVV constateren we dat het inzamelen van AEEA door OPEN niet per se hetzelfde is als werken aan grondstoffen-behoud.

Vanaf 2021 heeft OPEN de beoogde wettelijke doelstelling van 65% PoM (put-on-market) als dwingend vastgelegd in de AVV van 2021 (met looptijd tot 31 december 2025) niet gehaald. In de tabel 4 (inzamelresultaten 2020-2024) van het Ontwerpbesluit is dit alleszins inzichtelijk gemaakt. Er is sprake van een daling van 43% (2021) naar 29% (2024), mede doordat de noemer toenam door het op de markt brengen van warmtepompen en zonnepanelen.

Bij inzameling van AEEA zou ons inziens de hele keten zich vertegenwoordigd moeten voelen om tot efficiënt afvalbeheer en grondstoffen-behoud te komen.

Onder de huidige governance van de lopende AVV hebben de retail- en de installatie-sector (net als andere betrokken partijen in de keten) onvoldoende formele invloed of dwingend adviesrecht op het beleid van OPEN.

Overigens als kanttekening, in de looptijd van de huidige AVV (per april 2021) is de communicatie vanuit OPEN naar ketenpartijen en ondernemers op zijn best als ‘matig’ ervaren.

Wat ons betreft zou met een nieuwe AVV deze governance onder OPEN aangepast moeten worden, zodat de inspraak van alle ketenpartijen geborgd is.

Immers, alle ketens maken kosten en dragen zo bij, ongeacht de mate waarin ze daarvoor worden gecompenseerd. De opkomst van huismerken rechtvaardigt daarnaast in het bijzonder een eigen zetel.

Wij pleiten ervoor om

- alle ketenpartners structureel en tijdig te consulteren, te informeren of te betrekken in besluitvorming, inclusief tariefstelling;
- onafhankelijke audits van begrotingen te borgen;
- multi-stakeholders governance te formaliseren, in lijn met uitgangspunten van het NPCE en eerdere aanbevelingen van NVRD, WEEE Nederland, BKN en andere ketenpartners.

B. Onze open vragen

- a. Garandeert deze AVV dat de betrokken producenten geen doorbelasting van een AEEA-bijdrage doorvoeren aan consumenten, zeker waar en wanneer dit leidt tot prijsprikkels die zelfs reparatie ontmoedigen?
- b. Garandeert deze AVV dat de betrokken producenten niet een afvalbeheerbijdrage op apparaten voor hergebruik opleggen aan partijen, die voorbereiden voor hergebruik?
- c. Hoe zorgt de AVV ervoor dat fabrikanten, conform wetgeving, grip houden op de inzameling en ontmanteling van apparaten zoals groot witgoed, in situaties waarbij onder WEEELABEX re-use onderdelen hergebruikt worden?
- d. Is het mogelijk dat deze AVV voorziet in het expliciete verbod aan producenten (met monitoring door ACM en/of Consumentenbond) om te voorkomen dat de afvalbeheerbijdrage wordt gebruikt op een manier die de vraag naar nieuwe duurzamere producten of reparatiediensten remt?
- e. Leidt de structuur van de AVV met de exclusief door fabrikanten opgezette organisatie niet juist tot minder producentenverantwoordelijkheid, gegeven de kleine afvalbeheerbijdrage/verwijderingsbijdrage en de werkelijke verantwoordelijkheid voor de negatieve milieueffecten die horen bij het produceren van producten met ‘virgin material’?
- f. Onderschrijft de AVV niet het “you pay for what you get”-principe, waarbij de partijen in de keten door een paar eurocent extra bij de aanschaf van apparatuur of installatie alleen maar zeker weten dat het via een producentenstichting bij een reguliere afvalverwerker terechtkomt bij einde leven, maar ook niet meer dan dat?
- g. Geeft de AVV mogelijkheden aan de producentenstichting om via haar structuur, en productstromen daadwerkelijk producten terug te laten voeren naar de producenten zelf voor hergebruik?
- h. En de belangrijkste vraag: OPEN heeft de wettelijke AVV-doelstelling van 65%-PoM de afgelopen looptijd van de AVV niet gehaald. Waarom zal de doelstelling onder de voorgestelde AVV, met dezelfde organisatie en governance, nu wél haalbaar zijn?

Afrondend

De AVV, zoals die nu opgesteld is door producenten, ademt nog niet de harde noodzaak van circulariteit.

Voor het bereiken van circulaire economie is - naast het 'toestaan' van hergebruik, reparatie of levensduur verlengend onderhoud - het vooral 'expliciet stimuleren' voorwaardelijk.

Het huidige afvalbeheersysteem is nu zo ingericht dat zoveel mogelijk volume voor afgifte aan laagwaardige en niet helder gespecificeerde verwerking wordt nagestreefd en die laagwaardiger kan zijn dan maatschappelijk wenselijk is.

Andere waardevollere mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld refurbishment of onderdelen-harvesting worden niet of onvoldoende gestimuleerd of mogelijk gemaakt.

In de voorgestelde AVV ontbreekt verder nog de link tussen de ecodesign-verordening en de producentenverantwoordelijkheid, die gevolgen gaat hebben voor de inrichting van de circulaire keten van de afvalbeheerinfrastructuur.

Die zal gedurende de looptijd van de AVV veranderen om hergebruik, reparatie, onderhoud en hoogwaardige terugwinning te stimuleren.

Wij zien graag dat de AVV voor 2026–2030 wordt aangescherpt, zodat het beleidsinstrument in de komende vijf jaar daadwerkelijk bijdraagt aan het behalen van circulariteitsdoelen.

Vanzelfsprekend zijn wij bereid en beschikbaar om deze brede, gezamenlijke zienswijzen mondeling toe te lichten in een gesprek (of hoorzitting) en mee te denken over de praktische invulling van de aanpassingen.

Met vriendelijke groet,

Techniek Nederland

Thuiswinkel.org

Raad
Nederlandse Detailhandel

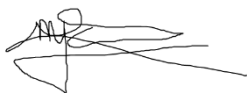
Koninklijke
INretail

E.W.L. van Engelen
algemeen directeur

M. Jansen
manager public affairs

E. Peters
directeur

J. van Dijken
directeur

Contact over deze gezamenlijke zienswijzen

Techniek Nederland

Esther Dijk, teamleider public affairs en positionering, e.dijk@technieknederland.nl

Martijn van Iwaarden, adviseur public affairs, m.vaniwaarden@technieknederland.nl